

Tisztelt Jelenlevők ! Kedves Barátaim !

Alig néhány nappal 75. életévem betöltését megelőzően kaptam kézhez az értesítést a Bocskai István Társaság idei döntéséről: az évenként kiosztásra kerülő megtisztelő díj számomra történő odaítéléséről.

Köszönöm annak, aki a javaslatot megtette - köszönöm mindazoknak, akik a díjat odaítélő kuratóriumból és a Társaság vezetőségéből méltónak tartottak arra, hogy nemzeti identitásunk, függetlenségünk megőrzéséért küzdő fejedelmeink egyik legjelentősebbikének nevével fémjelzett kitüntetést idén én kapjam meg, s ezt a megtisztelő elismerést itt, szűkebb pátriámban nyújtsák át nekem.

Gyerekkori emlékeim: a bátyám és általam is olyannyira szeretett – s 1947-ben, az úgynevezett tanügyi reformot megelőző év őszén utolsókként felekezeti iskolába kezdő osztálytársaimmal együtt büszkén és nemzetiségi hovatartozásunkra nyíltan utaló Bocskai-sapka viselése jut eszembe, a vallásórákon elhangzottak: kálvinista öntudatunkat erősítő történetek Bocskai Istvánról, Bethlen Gáborról, vagy Lorántffy Zsuzsannáról. S eszembe jutnak egyetemista éveim: a kolozsvári Bocskai-szülőház, meg a vakációra való hazautazások, amikor Nagyváradtól végig a vonat ablakánál állva tettem meg Szatmárnémetiig az utat - nézve és keresve például Diószegnél az Álmosd felé eső részt, Bocskai Nyúzó-völgyi győztes csatájának helyszínét, látni vélve Kölcsey Ferenc gyerekevei települését: Álmosdot is..

Ahogy visszagondolok – maradjunk csak Nagyvárad: Szent László, Ady Endre és a holnaposok városa mellett, mindazoknál, akiket egy-egy hazautazás alkalmával magamban feleleveníthettem és

rendszeresíthetem, a magyar történelem és művelődési élet vidékünkhez fűződő nem egy jelentős eseményénél, vagy az azokat irányító személyiségeknél, kik a száguldó vonat miatt gyorsan tovább suhanó települések és határrészek láttán felvillantak emlékezetemben.

Kőkeményen tudatosodott bennem, hogy e gazdasági szempontból meglehetősen szegény és mostohán kezelt térség lelkiében, valamint történelmi emlékeink, önazonosságtudatunk erősítése szempontjából a magyar Kárpát-medence leggazdagabb vidéke. És én fiának tudhatom magamat – és ezekhez az emlékekhez, értékekhez nekem méltónak kell lennem. Feladatomban kell tekintenem az 1600-as évektől apai nagyapámig bezárólag református lelkipásztorokkal, iskolamesterekkel büszkélkedhető őseim missziójának a kor követelményeinek megfelelő tovább vitelét. Nevelni, tudatosítani, segíteni mindenkit abban, hogy közössége értékeit felismerve felemelhesse fejét az alázat porából.

Engedjék meg, hogy soroljam egy kicsit: mi minden juthatott eszembe múlt és jelen között, miközben röpített a vonat Diószeget elhagyva Szatmárnémetiig. Csak úgy vázlatosan. Érsemjénél a modern magyar nyelv megteremtője, a nyelvújító Kazinczy Ferenc és a nótás kapitány Fráter György köszöntött rám – akkor még nem tudtam, hogy Muzsnay Sándor dédapámnak a XX. század második felébeni gógáni utódja: az 1989-es fordulatot követő nagy erdélyi püspök: Csiha Kálmán is innen származott – , Érmihályfalván a Szatmárnémetiben is élt Zelk Zoltán versei csengtek a fülemben, hogy a közeledő Nagykároly Károli Gáspárt, Petőfit és Szendrey Júliát (idén lesz megismerkedésük 170. évfordulója), Kölcseyt, Adyt, Vasvári Pált, Kaffka Margitot, Jászi Oszkárt idézte, hogy aztán az utolsó legszebb emlékezetű kárpát-

medencei szabadságharcra, a kuruckorra és az akkor még sokak által árulásnak tartott majtényi síki megbékélés egyszerű és mégis csodálatosan szép emlékművére pillanthassak a domahidi vasútállomás bokrokkal benőtt részén - s befussak Szatmárnémetibe, ahol egy olyan iskola csodálatos tanárai indítottak útra, kik mintha ma – 75. életévemet is betöltve – kezemet fognák és áldott emlékű édesanyámmal és édesapámmal együtt irányítanak.

Későbbi újságíróként (a mai Erdély jó részére kitágítva) gazdagítottam ezeket az ismereteimet, s próbáltam a rendszerváltást megelőzően – az akkori lehetőségeket amennyire csak lehetett kihasználva – hasznosítani, majd a változó körülményeknek köszönhetően 1990-et követően makacs hittel és akarattal gyümölcsöztetni.

Különös megtiszteltetésként élem meg, hogy Erdély máig egyik legnagyobb reálpolitikusáról: a nagyhatalmak közt ügyesen lavírozó és élete végéig nemzeti önállóságra, függetlenségre törekvő Bocskai Istvánról elnevezett kitüntetést épp Nagykárolyban vehetem át. Lélekben – úgy érzem – : az első teljes magyar Biblia fordítója, Károli Gáspár, a ma általunk beszélt, majd az ugyancsak vidékünk szülötte: Kazinczy Ferenc által megújított köz- és irodalmi nyelvünk, nemzeti létünk Kosztolányi Dezső által is éltetőnek nevezett kommunikációs eszközének legjobb ismerője és terjesztője szellemi jelenlétében és jóindulatú beleegyezésével nyújtották át azt nekem.

Köszönöm !

S ígérem, hogy amit Bocskaitól, II. Rákóczi Ferenctől, Kölcseytől, Adytól, Dsida Jenőtől, Jakabffy Elemértől, Páskándi Gézától, avagy Szilágyi Domokostól megtanultam és az ő hatásukra időszerűsítettem

magamban: a szerintem örökérvényű szabódezsői figyelmeztetést, azt folytatni fogom tovább, ameddig csak erőm engedi. Elhatározásomban, vállalásomban pedig a Bocskai István Társaság ma itt átvett kitüntetése, jóleső elismerése újabb cselekedetekre ösztönöz. Vajúdó és válságba jutott Európánkban minden magyar felelős minden magyarért – minden európai kultúrán felnőtt polgár kontinensünk valamennyi lakosáért.

Engem a rég és a közelmúlt összefüggésében Bocskai István sokat idézett, országhatárokon inneni és túli magyarokhoz ma is szóló testamentuma ennek szükségességére figyelmeztet. Nem véletlen, hogy a ma is független svájci Genfet az egész Európára figyelő és egy egységes magyarságban gondolkodó Bocskai szobra díszíti. Olyan magyarság-ideál megálmodójaé, ki példaképe lehetne a magukat politikusnak nevező vezetőinknek - tevékenykedjenek ők Európának a ma Erdélynek tartott részén, avagy a világ bármely táján.

De áldásos lenne, ha mindannyiunk által érthetően és hangosan szólhatna hozzánk Bocskai István épp Genfből – s intelmeit megfogadnánk, valóra váltanánk!

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

Nagykároly, 2016. július 2.